

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра державно-правових дисциплін

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістра

на тему:

**«ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В
КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ»**

Виконала: студентка II курсу

спеціальності 081 «Право»

Полиха Юлія Олександрівна

Керівник: к.ю.н., доцент Тицька Яна

Олександрівна

Рецензент: к.ю.н., доцент Згама Антоніна

Олександрівна

Одеса – 2022 року

АНОТАЦІЯ

Полиха Ю.О. Проблеми функціонування державної влади в контексті забезпечення прав людини. – На правах рукопису.

Дипломна робота магістра, спеціальність 081 «Право», Міжнародний гуманітарний університет, Одеса, 2022 рік.

Метою дипломної роботи магістра є вирішення теоретичних питань, пов'язаних з функціонуванням державної влади в контексті забезпечення прав людини, дослідження поняття зміст прав людини, характеристика елементи механізму забезпечення та захисту прав людини як на національному так і міжнародному рівнях.

Дипломна робота складається зі вступу, основної частини, яка включає три розділи, висновків і списку використаних джерел.

У першому розділі розглянуто теоритико-методологічні основи наукового дослідження проблеми функціонування державної влади в контексті забезпечення прав людини.

У другому розділі досліджено наявні та потенційні механізми захисту прав людини.

У третьому розділі проаналізовано сучасну проблематику входження України до міжнародної системи захисту прав людини.

Ключові слова: гарантії реалізації прав людини, державний захист прав людини, захист прав людини, механізм захисту прав людини, права людини.

ANNOTATION

Polykha Y. O.. Problems of the functioning of state power in the context of ensuring human rights. – Manuscript.

Master's thesis, 081 "Law", International humanitarian university, Odessa, 2022.

The purpose of the master's thesis is to solve theoretical issues related to the functioning of state power in the context of ensuring human rights, to study the concept of the content of human rights, to characterize the elements of the mechanism of ensuring and protecting human rights at both the national and international levels.

The thesis consists of an introduction, the main part, which includes three sections, conclusions and a list of sources used.

The first section discusses the theoretical and methodological foundations of the scientific study of the problem of the functioning of state power in the context of ensuring human rights are considered.

The second section examines existing and potential human rights protection mechanisms.

The third section analyzes the current issues of Ukraine's inclusion in the international human rights protection system.

Keywords: guarantees of realization of human rights, state protection of human rights, protection of human rights, human rights protection mechanism, human rights.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	9
1.1. Становлення та розвиток концептуальних засад права людини в історії світової політико-правової думки та методологія їх дослідження.....	9
1.2. Підходи до класифікації прав людини.....	17
РОЗДІЛ II. НАЯВНІ ТА ПОТЕНЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	29
2.1. Поняття та характеристика механізму захисту прав людини.....	29
2.2. Національні засоби захисту прав людини: види та форми діяльності.....	35
2.3. Зміст та ступінь гарантій реалізації прав людини.....	47
РОЗДІЛ III. ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ: ПРОБЛЕМАТИКА СЬОГОДЕННЯ	56
3.1 Здійснення захисту основних прав людини міжнародними механізмами: нормативно-правове регулювання.....	56
3.2. Рішення Європейського суду з прав людини та їх реалізація в національному праві: проблеми та перспективи.....	66
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонович М. Міжнародна система захисту прав людини: кризь призму України. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/149240005.pdf>
2. Антонович М. М. Еволюція поняття прав людини та проблема їх класифікації. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2744/Antonovych_Evo_liutsiia_poniattia_prav_liudyny.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Афанасенко С. І. Конституційні гарантії прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Проблеми становлення правової демократичної держави*. 2019. № 3. С. 121-128
4. Банах С.В. Функції омбудсманів у сучасному світі: монографія. Тернопіль: ТНЕУ. 2016. 196 с.
5. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: учеб. пособие. Киев : МАУП. 2004. 216 с.
6. Башкатова В.В., Світличний О.П. Роль адміністративного права України у захисті прав і законних інтересів людини і громадянина. Монографія. Київ, 2016. 203 с.
7. Бесчастний В.М., Філонов О.В., Субботін В.М., Пашков С.М. Конституційне (державне) право зарубіжних країн : навч. посіб. За ред. В.М. Бесчастного. Київ : Знання. 2007 р. 467 с.
8. Білозьоров Є. В. Правові гарантії захисту прав і свобод людини в Україні: реалії та проблеми. *Адвокат*. 2009. № 8. С. 26-30.
9. Богачова Л.Л. Юридичні гарантії прав і свобод людини і громадянина в європейському та національному праві. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2011. № 22. С. 56–70.
10. Буткевич В. Г. Еволюція критеріїв реформування Європейського суду з прав людини (здобутки і втрати). *Правове забезпечення ефективного виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини* : зб. наук. ст. Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 15 вересня 2012

- р.) / за ред. д.ю.н., проф., академіка С. В. Ківалова ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2012. С. 34-37.
11. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К. ВТФ «Перун». 2001 р. 1440 с.
 12. Галько Н.П. Методичні рекомендації: Порядок виконання рішень Європейського суду з прав людини. 2017 р. 223 с.
 13. Гамалій І. В. Теоретичні проблеми правового регулювання діяльності міліції щодо забезпечення реалізації конституційних прав і свобод громадян : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави та права; історія політичних і правових учень». К., 2000. 16 с.
 14. Гегель Философия права. Сочинения. М.: Изд-во «Мысль». 1990. 268 с
 15. Головащенко О. С. До питання про систему ознак правової держави. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2006. Вип. 33. С. 44–50.
 16. Гремза Н. Ю. Конвенционные комитеты в области международной защиты прав человека : дисс. ... канд.. юрид. наук : 12.00.10 / Гремза Никита Юрьевич. – М., 2005. 189 с.
 17. Гринюк Р. Ф. Ідея правової держави: теоретико-правова модель і практична реалізація. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. 388 с.
 18. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методи правового дослідження. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 2: Філософія права. Редкол.: С.І. Максимов (голова) та ін. Харків : Право. 2017 р. 640 с.
 19. Денисов В., Євінтов В. Міжнародна система захисту прав людини - новий етап розвитку. *Права людини в Україні: Щорічник* 1994. К.: Укр. Правн. Фондація, 1996. С 14-21.
 20. Департамент виконання постанов Європейського суду з прав людини : вебсайт. URL: <https://www.coe.int/ru/web/execution>.
 21. Добрянський С. П. Актуальні проблеми загальної теорії прав людини. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2006. Вип. 10. С. 34-41

22. Донеллі Дж. Права людини у міжнародній політиці. Пер. з англ. Т. Завалія. Львів: Кальварія, 2004. 280 с
23. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 11. Ст. 94.
24. Заворотченко Т.М. Конституційно-правові гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні : дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.02 ; НАН України ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2002. 222 с.
25. Заворотченко Т.М. Міжнародні нормативно-правові гарантії прав і свобод людини. *Держава і право: зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки.* К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. Вип. 10. С. 230-236.
26. Загоруй І. С. Про класифікація (групування) соціально-економічних прав: спроба критичного аналізу інтерпретації поколінь прав людини. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка.* 2018. Вип. 3 (83). С. 164-173
27. Ивлев Ю. В. Логика для юристов: учеб. для вузов. Москва: Дело, 2010. 264 с.
28. Йолон П. Методологія. Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук (гол. ред.). Київ: Абрис, 2012. 515 с.
29. Исакович СВ. Вопросы основных прав человека в деятельности Организации Объединенных Наций: дис... канд. юрид. наук. К., 1968. 171 с.
30. Кант И. О поговорке «может быть, это и верно в теории, но не годится для практики» / Пер. с нем. Н. Вальденберга. Соч. на немецком и русском языках. В 4 т. Т. 4. Ч. 2. М.: Мысль, 1969. 740 с.
31. Кириченко С. О. Співвідношення соціальної правової держави і громадянського суспільства в умовах сучасної України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень» / С. О. Кириченко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2001. 20 с. С. 7.

32. Клімова Г. П. Права і свободи людини в Україні: класифікація, гарантії реалізації. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2006. Вип. 11. С. 184–193.
33. Кожевнікова А. Засоби захисту прав людини в умовах російсько-українського конфлікту. *Юридичний вісник*. Одеса: Гельветика. 2020. № 2. С. 233-242
34. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : міжнародний документ від 4 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
35. Конєв І. Інтеграція міжнародних стандартів із захисту прав людини в національну правову систему України. *Підприємство господарство і право*. 2020. № 10. С. 56-61
36. Конституційне право зарубіжних країн : короткий курс лекцій із дисципліни. URL : https://studme.com.ua/158407204384/pravo/konstitutsionnoe_pravo_zarubezhnyh_stran.htm
37. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
38. Костіна Е. В. Сутність основних детермінантів адміністративно-правового захисту прав дитини. *Митна справа*. 2012. № 1(79). Частина 2. Книга 1. С. 116–121.
39. Коцан-Олинець Ю. Я. До питання про гарантії прав і свобод людини та громадянина: сучасне теоретико-правове узагальнення. *Наук. записки Ін-ту законодавства Верховної Ради України*. 2014. № 2. С. 12–16.
40. Кочура О.О. Європейський суд з прав людини в конституційно-правовому механізмі захисту прав і свобод громадян України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Харків, 2015. 20 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2516>.
41. Лаврінович О. В. Державно-правовий механізм забезпечення конституційного права людини і громадянина на судовий захист та місце

- органів юстиції України у здійсненні правосуддя. URL: <http://www.minjust.gov.ua/0/9254>.
42. Лисенков О.С. Основні методи і принципи інтерпретації Європейської Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року в судовій практиці Європейського Союзу з прав людини. Науково-практичний коментар. 2004. № 4. С. 121-128.
43. Литвиненко І. Л. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини. *Університетські наукові записки*. 2005. № 4 (16). С. 272-277.
44. Лищина И. Ю. Международные механизмы защиты прав человека. Харьковская правозащитная группа. Харьков: Фолио. 2011. 112 с.
45. Ліщина І. Виконання рішень ЄСПЛ – визначальний чинник забезпечення прав та основоположних свобод людини. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ivan-lishchina-vikonannya-rishen-yespl-viznachalnij-chinnik-zabezpechennya-prav-ta-osnovopolozhnih-svobod-lyudini>.
46. Луковская Д.И. Классификация прав и свобод человека и гражданина. *История государства и права*. 2007. № 15. С. 2-6.
47. Марцеляк О.В. Институт омбудсмана: теорія і практика: монографія. Харків: ХНУВС. 2004 р. 450 с.
48. Международное сотрудничество государств в области прав человека (проблемы защиты прав человека в условиях борьбы за мир и безопасность). В.Н.Денисов, А.М.Овсяк, П.Ф.Мартыненко и др. К. : Наук, думка, 1987. 264 с.
49. Мельник К. Ю. Проблеми правового регулювання трудових відносин службовців правоохоронних органів. Монографія. Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2009. 360 с.
50. Мерник А.М., Кузьміна В.О., Бурлаков Б.М. Обмеження прав і свобод людини в сучасних умовах: теоритичний та практичний аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 2. С. 48-56

51. Мішина Н. В. Європеїзація конституційного права України: проблеми і перспективи. *Публічне право*. 2011. № 3. С. 12–20.
52. Мовчан А.П. Права человека и международные отношения. М.: Наука, 1982. 145 с.
53. Моткова О.Д. Загальна характеристика конституційно-правового механізму реалізації та захисту прав людини. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Випуск 2, ч. 4. С. 18-21
54. Назарко Ю. В. Гарантії реалізації права на охорону здоров'я в Україні та країнах Європейського Союзу *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 1 (15). С. 69-76
55. Назаров В.В. Механізм судового захисту прав та свобод людини і громадянина у кримінальному провадженні. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 2. С. 240–243.
56. Негодченко О. В. Забезпечення прав і свобод людини органами внутрішніх справ України : монографія. Дніпропетровськ : Поліграфіст. 2002. 414 с.
57. Нікітенко Л.О. Зміст механізму забезпечення конституційного права на підприємницьку діяльність. URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/2817/%CB> (дата звернення 23.09.2022).
58. Новіцький В.В. Юридичні гарантії прав людини: порівняльно-правовий аналіз. Дис. на здоб. ступ. доктора філософії за спец. 081 «Право» Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Київ, 2021. 255 с.
59. Огородник А.П. Механізм забезпечення прав і свобод людини та принципи законності в Україні. *Право України*. 2008. № 6. С. 14–18.
60. Пайда Ю.Ю.Юридичні гарантії як елемент механізму захисту прав людини. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 1. С. 87-93

61. Петранов Б. Правовое государство и международное сотрудничество в области прав человека. Международное право в современном мире. М.: Межд. отн., 1991. 241 с.
62. Петришин О., Христова Г. Види прав людини. Теорія держави і права Харків : Право, 2015. 479 с.
63. Плющ В.О. Державна політика щодо захисту прав і свобод людини в Україні. Економіка та держава. 2008. № 11. С. 86-91
64. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, доцента А. В. Войціховського; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.]; передм. А. В. Войціховський. Харків : ООО «Планета- Принт», 2021. 404 с.
65. Права людини: соціально-антропологічний вимір: колективна монографія. Голов. ред. П.М. Рабінович. Львів : Світ. 2006 р. 280 с.
66. Приварина А. Н. Основные гарантии прав и свобод человека и гражданина. *Марийский юрид. вестн.* 2004. № 1. С. 183–188.
67. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини. Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV. *Відомості Верховної Ради України.* 2006. № 30. Ст.260.
68. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини. *Відомості Верховної Ради України.* 2006. № 30. Ст.260.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
69. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень. *Відомості Верховної Ради.* 2013. № 17. Ст.158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4901-17#Text>
70. Про заходи щодо реалізації Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» : Постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2006 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-%D0%BF>.
71. Про звернення громадян: Закон України від 12 жовтня 2010 року. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/393/96-Вр.

72. Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17 липня 1997 року № 475/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
73. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року. URL: zakon5.rada.gov.ua/laws/show/776/97-Вр.
74. Проблеми сучасної конституціоналістики: навчальний посібник. Н.В. Аніщук, М.В. Афанасьєва, Н.М. Бакаянова та ін. ; за заг. ред. А.Р. Крусян та А.А. Єзерова. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 523 с.
75. Протокол № 14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яки змінює контрольну систему Конвенції. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. №27. Ст. 229.
76. Пташинська В. П. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на національну імплементацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 56. С. 112-118
77. Рабинович П. Здійснення прав людини: проблеми обмежування (загальнотеоретичні аспекти). *Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина. Серія I. Дослідження та реферати*. 2001. Вип. 3. С. 13, 14.
78. Рабинович П. Основні права людини: поняття, класифікації, тенденції. *Укр. часопис прав людини*. 1995. № 1. С. 14-22.
79. Рабинович П. М. Методологія юридичної науки. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. Київ: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2001. Т. 3. 821 с.
80. Рабинович П. М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посібник. 10-те вид., доп. Львів: Край, 2008. 224 с.
81. Рабинович П. М. Права людини і громадянина у Конституції України (до інтерпретації вихідних конституційних положень). Харків : Право, 1997. 64 с.

82. Рабінович П. М., Хавронюк М. І. Права людини і громадянина. Київ : Атіка, 2004. 463 с.
83. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Посібник. К., 1994. 321 с..
84. Рабінович П.М. Основоположні права людини: соціально-антропна сутність, змістовна класифікація. Вісник Національної академії правових наук України. 2013. № 2. С. 10-16.
85. Рагозін М. Вчимося демократії Уроки громадянської освіти. URL: http://iem.donntu.edu.ua/doc/soz/ragozin_uchim_de_mokr/part51.htm.
86. Раданович Н.М. Національна імплементація міжнародних договорів щодо прав людини: загальнотеоретичне дослідження (на матеріалах впровадження Конвенції про захист прав і основних свобод людини) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. / Н.М. Раданович ; Львівський національний ун-т імені Івана Франка. Л., 2000. 19 с.
87. Резолюція Генеральної Ассамблеї ООН A/RES/60/251 URL: <http://daccess-ddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/502/68/PDF/N0550268.pdf>
88. Рішення Конституційного Суду України від 13 грудня 2001р. № 18-рп/2001 у справі про молодіжні організації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v018p710-01#Text>
89. Рудницький В.В. Имплементация международных норм о правах человека в конституционном праве государств-членов ООН. Международное сотрудничество государств в области прав человека. К. : Наук, думка, 1987. 235 с.
90. Савенко М. Конституційний Суд і омбудсмен у державному механізмі захисту прав та свобод людини і громадянина. *Вісник Конституційного Суду України*. 2000. № 1. С. 68–83.
91. Сердюк Л.М. Права людини: методологічний, гносеологічний та онтологічний аспекти. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. Спеціальний випуск № 3. С. 42-57

92. Серьогін В.О. Аватар: право на існування у кіберпросторі. *Захист прав людини і основоположних свобод як життєво важлива основа всеохоплюючої безпеки в Європі*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю Гельсінського документа 1992 року «Виклик часу перемін» (м. Дніпро, 7 груд. 2017 р.); уклад.: канд. юрид. наук, доц. І.А. Сердюк, канд. юрид. наук, доц. Л.М. Сердюк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. С. 48-51
93. Сидорчук Ю.М. Механізми захисту прав людини та громадянина: сутність і перспективи розвитку в Україні. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2013. Вип. 682. Правознавство. С. 32-36.
94. Скакун О. Ф. Теорія права і держави. 3-тє вид. Київ : Алерта, 2014. 524 с.
95. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда; АН УРСР. Інститут мовознавства. Київ: Наук. думка, 1980. Т. 4. URL: <http://sum.in.ua/p/4/692/2> (дата звернення: 25.09.2022.). 180 с.
96. Соколенко О. К. Захист прав громадян як основна функція правової держави. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 118-121
97. Стасюк О. Л. Адміністративно-правові засади діяльності уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у сфері реалізації правозахисної функції держави. *Право і суспільство*. 2018. № 5. Частина 2. С. 142-148
98. Стахура Б. І. Роль органів державної влади у забезпеченні прав людини і громадянина в демократичному суспільстві: теоретико-правовий вимір: дис. ... канд. юрид. наук за спец. 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень; МВС, Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів. 2016. 180 с.
99. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Суми : МакДен. 2008. 280 с.
100. Тімашов В.О. Адміністративно-правове забезпечення прав громадян України в умовах Євроінтеграції: доктринальні положення: дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.07. Міжрегіональна академія управління персоналом. Київ, 2018. 668 с.

101. Ткаліч А. О. Роль омбудсмана в системі захисту прав людини і громадянина. *Наукові праці МАУП*. 2010. Вип. 2 (25). С. 199-203.
102. Тодыка Ю. Н., Тодыка О. Ю. Конституционно-правовой статус человека и гражданина в Украине. Киев : Ін Юре, 2004. 368 с.
103. Фрицький О. Ф. Конституційне право України. Підручник. К. : Юрінком Інтер, 2006. 512 с.
104. Хрідочкін А. В., Макушев П. В. Методологія сучасного правознавства: навч. посібник. Дніпро: Вид. дім «Гельветика». 2017. 368 с.
105. Цимбал В. О., Коваль Д.С., Родік Т.П. Європейський суд з прав людини як правова арантія захисту прав людини в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 1. С. 103-106
106. Шелевер Н. В. Проблемні питання виконання рішень Європейського суду з прав людини на території України. *Право України*. 2015. Вип. 7. С. 107-114.
107. Шелухін О.М., Волік В.В., Шелухін М.Л. Захист прав людини і основоположних свобод за національним та європейським правом: навчально-методичний посібник. 2019. 371 с
108. Шмельова Г. Г. Міжнародно-правові гарантії прав людини: загальнотеоретичний аспект. *Науково-виробничий журнал*. 2014. № 1. С. 48-46
109. Юзефів А. Р. Конституційні гарантії забезпечення прав і свобод людини. *Порівняльне аналітичне право*. 2018. № 1. С. 74–77.
110. Яковлєв А. А. Міжнародно-правове співробітництво у захисті права власності в системі Ради Європи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук 12.00.11. Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х., 2009. 20 с.